

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 13Csp/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121494335
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Lacová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:6121494335.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné, sudkyňou: JUDr. Lucia Lacová, v spore žalobcu: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova č. 8, 821 08 Bratislava - Ružinov, IČO: 35697270, zastúpený advokátskou spoločnosťou: Bobák, Bollová a spol. s r.o., so sídlom Dr. VI. Clementisa č. 10, 821 02 Bratislava - Ružinov, proti žalovanej: O. J., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom S. P. č. XX, XXX XX F. J., v konaní o zaplatenie 106,00 Eur s prísl. takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 36,00 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne: zo sumy 36,00 Eur odo dňa 01.11.2020 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

III. Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov konania a žalovanej súd náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Dňa 22.09.2021 bola Okresnému súdu Banská Bystrica doručená žaloba v upomínacom konaní o zaplatenie pohľadávky vo výške 106,00 Eur s prísl., ktorou sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia tak, aby súd zaviazal žalovanú povinnosťou zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 36,00 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 70,00 Eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 106,00 Eur od 01.11.2020 do zaplatenia, a povinnosťou nahradiť žalobcovi trovy konania za zaplatený súdny poplatok a za trovy právneho zastúpenia vo výške 65,33 Eur. Uplatnený nárok odôvodnil nasledovne tým, že so žalovanou uzavrel Zmluvu č. I., pri uzavretí ktorej odpredal žalovanej mobilného telefónu/telekomunikačné zariadenie za kúpnu cenu uvedenú v zmluve/zmluvám s dohodnutou zmluvnou pokutou. Žalobca v dodatku k zmluve zohľadnil pri určení výšky zmluvnej pokuty výšku zľavy poskytnutej žalovanej pri predaji mobilného telefónu/telekomunikačného zariadenia a zohľadnil aj časový aspekt uloženia zmluvnej pokuty a zohľadnil čas, kedy si žalovaná prestala plniť zmluvné povinnosti a tomu prispôbil výšku uplatňovanej zmluvnej pokuty. Má za to, že vyššie uvedenými zmenami v dodatku k zmluve odstránil všetky vady, pre ktoré súdy v minulosti vyhodnotili dohodnutú zmluvnú pokutu, ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Tým, že žalovaná riadne a včas nezaplatila cenu za poskytnuté telekomunikačné služby spolu vo výške 36,00 Eur, porušila zmluvné povinnosti a v zmysle Dodatku k Zmluve/zmluvám, je povinná zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu/zmluvné pokuty spolu vo výške 70,00 Eur. Zmluvnú pokutu v sume 70,00 Eur si žalobca uplatňuje na základe Dodatku k zmluve č. I.. Zmluvná pokuta bola vypočítaná v súlade s článkom 2.2 dodatku k zmluve, v ktorom bola dohodnutá vo výške 70,00 Eur a na základe pravidiel jej výpočtu sa jej výška znížila v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzatvorenia dodatku k zmluve (23.04.2020) do okamihu porušenia

zmluvnej povinnosti žalovaným (23.05.2020). Žalovaná viazanosť nedodrжала 15 mesiacov. Žalobca zaslal žalovanej pokus o pokonávku, v ktorej ju vyzval na úhradu pohľadávky. Pohľadávka žalobcu voči žalovanej z titulu neuhradených služieb, zmluvnej pokuty/zmluvných pokút predstavovala celkom sumu 106,00 Eur. Žalovaná na pokus o pokonávku nereagovala žiadnou ani čiastočnou úhradou pohľadávky. Žalobca si uplatňuje aj nárok na úrok z omeškania z celkovej dlžnej sumy v súlade so Všeobecnými podmienkami Článok 11, bod 11.14, a to počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie uvedenej v pokuse o pokonávku, t.j. od 01.11.2020. Žalovaná bola na zaplatenie dlhu vyzvaná v posledných troch mesiacoch pred podaním tohto návrhu.

2. Okresný súd Banská Bystrica vydal v upomínacom konaní dňa 18.10.2021 Platobný rozkaz pod sp. zn. XXUp/XXXX/XXXX, ktorý sa žalovanej nepodarilo doručiť do vlastných rúk. O tejto skutočnosti Okresný súd Banská Bystrica upovedomil žalobcu a zároveň ho vyzval, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP). Žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP a dňa 04.02.2022 bola predmetná vec postúpená tunajšiemu súdu.

3. Žalovaná sa k podanej žalobe a jej prílohám, ktoré jej boli doručené dňa 25.02.2022 zverejnením na úradnej tabuli tunajšieho súdu a na webovej stránke tunajšieho súdu od 10.02.2022 do 25.02.2022 spolu s poučením súdu podľa Civilného sporového poriadku a s Uznesením súdu s výzvou na vyjadrenie zo dňa 10.02.2022, doposiaľ nevyjadrila.

4. Podľa § 290 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CSP“) spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

Podľa § 297 písm. b) CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

5. V danej veci je predmetom konania zaplatenie sumy 106,00 Eur s príslušenstvom zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadrila a nepoprela skutkové tvrdenia tam uvedené, teda platí fikcia o ich nespornosti, pričom je rovnako splnená podmienka jednoduchého právneho posúdenia veci a zároveň hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000,00 Eur, súd preto v zmysle § 297 písm. b) CSP rozhodol bez nariadenia pojednávania. Oznámenie verejným vyhlásením rozsudku v danej veci bolo zverejnené na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu dňa 18.03.2022.

6. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom celého súdneho spisu v danej veci a zistil tento skutkový stav.

7. Dňa 23.04.2020 uzatvorili žalobca a žalovaná Zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. I. (čl. 17-18). Žalobca umožnil žalovanej využívať služby telefónneho pripojenia formou účastníckeho programu: Go 20 eur, a zároveň sa zaviazal aktivovať pridelenú SIM kartu, ktorá mu umožňovala využívať telekomunikačné služby podľa dohodnutého účastníckeho programu, a žalovaná sa zaviazala platiť cenu za poskytnuté služby. Neoddeliteľnou súčasťou zmlúv mali tvoriť Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s., a Cenník služieb.

Dňa 23.04.2020 bol k Zmluve č. I. medzi žalobcom a žalovanou uzatvorený Dodatok č. XXXXXXXX (čl. 8-12), na základe ktorého sa strany dohodli na zmene účastníckeho programu Go 20 eur a na aktivácii služby - Prístup k internetu.

Podľa bodu 2.2 dodatku: Účastník si je vedomý, že cenové zvýhodnenie poskytované Účastníkovi na základe tohto Dodatku je mu poskytované len z dôvodu, že sa Účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v článku 2 v bode

2.1) vzhľadom na výšku zľavy zo štandardnej (cenníkovej) ceny Služieb by spôsobilo, že Podniku by vznikla škoda. V nadväznosti na ustanovenia predchádzajúcej vety sa Strany dohodli, že Účastník je povinný Podniku uhradiť nižšie v tomto bode uvedenú zmluvnú pokutu v prípade porušenia nižšie v tomto bode uvedených povinností nasledovne: a) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.1 Dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za Služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči Podniku, avšak Účastník je povinný ho uhradiť Podniku alebo prostredníctvom Podniku); alebo b) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v článku 2 bode 2.1 Dodatku poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku a po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia Služby prostredníctvom SIM karty alebo Účastník poruší svoju povinnosť nedoručiť Podniku výpoveď, odstúpenie od zmluvy alebo iný úkon, ktorého účelom je ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (za porušenie tejto povinnosti sa v súlade s ustanoveniami článku 2 bodu 2.1 písm. a) tohto Dodatku nepovažuje odstúpenie od zmluvy z dôvodov stanovených zákonom č. 351/2011 Z. z. v platnom znení alebo z dôvodov pre odstúpenie od zmluvy stanovených iným platným právnym predpisom), je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 70,00 Eur, pričom výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia tohto Dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Výška zmluvnej pokuty sa vypočíta tak, že sa rozdiel medzi počtom mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení tohto Dodatku stanovená doba viazanosti a počtom celých mesiacov, ktorý uplynul od uzavretia tohto Dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti, s ktorým je spojený vznik práva na túto zmluvnú pokutu, vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo rovnajúce sa počtu celých mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení tohto Dodatku stanovená doba viazanosti. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol. Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne Podniku samotným porušením povinnosti Účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti Účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku (napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania Služieb) Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy Podniku Účastníkovi.

8. Žalobca vystavil žalovanej tieto faktúry:

- fa č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.05.2020, splatná dňa 22.05.2020 na sumu 21,00 Eur (čl. 13);
- fa č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.06.2020, splatná dňa 22.06.2020 na sumu 15,00 Eur (čl. 14).

9. Dňa 21.09.2020 písomnosťou „Pokus o pokonávku“ žalobca upozornil žalovanú, že voči nej eviduje pohľadávku v celkovej výške 138,66 Eur, ktorá pozostáva zo sumy neuhradených faktúr za poskytnuté elektronické komunikačné služby vo výške 36,00 Eur v zmysle uzatvorenej zmluvy/zmlúv, sumy zmluvnej pokuty vo výške 70,00 Eur a trov právneho zastúpenia vo výške 32,66 Eur, a vyzval žalovanú zaplatiť tento dlh do 31.10.2020 (čl. 15).

10. Výzvou na zaplatenie dlhu pred podaním žaloby zo dňa 30.08.2021 žalobca vyzval žalovanú na úhradu splatnej pohľadávky v celkovej výške 143,12 Eur a úroky z omeškania ku dňu vystavenia výzvy a trov právneho zastúpenia, najneskôr do dňa 13.09.2021 (čl. 16).

11. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. „Občiansky zákonník“ v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy (ďalej len ako „OZ“), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 491 OZ, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 588 OZ, z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je

to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

Podľa § 43 ods. 12 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, účastník je povinný

- a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb,
- b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry,
- c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa § 544 ods. 1, 2 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 517 ods. 1, 2 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak

ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase vzniku omeškania žalovaného, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

12. Posudzovaný právny vzťah strán sporu je vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne zmluvou o poskytovaní verejných služieb v spojení s jej dodatkom. Žalobca - právnická osoba - podnikateľ bol od uzavretia zmluvy v spojení s jej dodatkom v postavení dodávateľa a žalovaná - fyzická osoba - nepodnikateľ v postavení spotrebiteľa. Uvedený právny vzťah je režime spotrebiteľského práva a súd ho posudzoval podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitných právnych predpisov - zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona o elektronických komunikáciách, a všeobecného právneho predpisu - Občianskeho zákonníka, účinných v čase uzavretia predmetnej zmluvy v spojení s jej dodatkom.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti, a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností, a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Sám žalobca pritom postavenie žalovanej ako spotrebiteľa v tomto konaní nespochybňoval.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany (spotrebiteľa a to údaj o výške splátky, o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov).

13. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Súd má za jednoznačne preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená Zmluva o poskytovaní verejných služieb a Dodatok k tejto zmluve podľa zákona o elektronických komunikáciách (ďalej len ako „Zmluva“) s tým, že ďalšie podmienky Zmluvy boli určené v Všeobecných podmienkach poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s., a v Cenníku služieb. Zmluva bola uzatváraná na predtlačenom tlačive, ktorý bol vygenerovaný z informačného systému žalobcu, teda obsah Zmluvy bol vopred daný na formulári bez možnosti žalovanej akokoľvek ovplyvniť jej výsledné znenie. Jedným z ustanovení Zmluvy bolo aj ustanovenie bodu 2.2 (v dodatku) o tzv. regresívnej zmluvnej pokute v počiatocnej výške 70,00 Eur, ktorú bola žalovaná povinná zaplatiť v prípade porušenia zmluvnej povinnosti, teda viazanosti po dobu 24 mesiacov.

Rovnako má súd za preukázané, že žalobca vystavil žalovanému faktúry č. XXXXXXXXXXXX, č. XXXXXXXXXXXX. Celková suma vystavených faktúr predstavuje sumu vo výške 36,00 Eur, za aktivované a poskytnuté služby v zmysle Zmluvy.

Žalobca si v tomto konaní uplatnil istinu na základe neuhradených faktúr za poskytnuté elektronické komunikačné služby vo výške 36,00 Eur a zmluvnú pokutu vo výške 70,00 Eur spolu s úrokom z omeškania zo sumy 106,00 Eur vo výške 5% ročne od 01.11.2020 do zaplatenia.

14. Súd žalobe vyhovel v časti istiny vo výške 36,00 Eur, keďže žalobca aktivoval a poskytol žalovanému služby podľa Zmluvy a žalovaný za tieto služby nezaplatil. Povinnosti žalobcu poskytovať žalovanému verejné služby - v tomto prípade telekomunikačné a dátové služby, zodpovedala povinnosti žalovanej riadne a včas zaplatiť úhradu za poskytnuté služby. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a výsledky vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie ceny za aktivované a poskytnuté služby spolu vo výške 36,00 Eur je dôvodný a žalobe v tejto časti vyhovel.

15. Žalovaná neuhradila ani čiastočne žiadnu z vystavených faktúr za aktivované a poskytnuté služby v zmysle Zmluvy, čím sa dostala do omeškania, preto súd priznal žalobcovi aj uplatnený úrok z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa nasledujúceho po uplynutí žalobcom poskytnutej lehoty na dodatočné plnenie uvedenej v pokuse o pokonávku, t.j. od 01.11.2020.

16. Žalobca si uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 70,50 Eur, v dôsledku porušenia bodu č. 2.1 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 23.04.2020, v ktorom bola uvedená doba viazanosti 15 mesiacov odo dňa uzavretia Dodatku, a zároveň záväzok žalovanej zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom ako účastník služieb prostredníctvom SIM karty a tieto služby užívať, nepožiadat' o vypojenie z prevádzky alebo dočasnú deaktiváciu SIM karty, nedopustiť sa takého konania, ktoré by dávalo právo Podniku odstúpiť od Zmluvy, záväzok mať aktivovaný dohodnutý účastnícky program a neporušiť tento záväzok a zároveň riadne a včas uhrádzať cenu za Služby a iné svoje peňažné záväzky. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu medzi stranami konania súd pristúpil ku skúmaniu tejto zmluvnej podmienky v zmysle § 53 OZ v spojení s § 3 a § 39 OZ.

Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Pre posúdenie dojednania zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

Ustanovenie § 544 OZ umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy, a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

Žalobca právo na zmluvnú pokutu odvíja od Zmluvy o poskytovaní verejných služieb v spojení s jej Dodatkom, ktoré boli uzatvorené ako typové, resp. formulárové zmluvy a teda, že spotrebiteľ obsah Zmluvy, resp. Dodatku vrátane dojednania o zmluvnej pokute podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť, preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Pri uzatváraní takýchto typových, resp. formulárových zmlúv, resp. dodatkov je obvyklé, že dodávateľ (žalobca) zmluvnú pokutu so spotrebiteľom (žalovaným) osobitne nevyjednáva, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách a žalobca mení len výšku zmluvnej pokuty. Súd poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 7Co/36/2015, cit.: „V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.“

Súd je toho názoru, že dojednanie zmluvnej pokuty v Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb, ktorej výška bola stanovená ako rozdiel ceny Služieb po zohľadnení výšky zľavy zo štandardnej

(cenníkovej) ceny Služieb, a to za porušenie konkrétne vymenovaných zmluvných povinností (čl. 2 bod 2.2, resp. bod 2.1 Dodatku), spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty postihujúce rôzne porušenia povinností zo strany spotrebiteľa je neakceptovateľné. Na tom nemení nič ani fakt, že žalobca sa snažil pri zmluvnej pokute zohľadniť časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Je potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek, a to i pri menej významnom porušení povinností uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu

Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie (čl. 98), podľa ktorého v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov je zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Žalobca ako osoba podnikajúca na trhu elektronických komunikácií má odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým svoje služby poskytuje, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľom sa bude správať s náležitou odbornou starostlivosťou.

Súd prvej inštancie zároveň ustálil, že dojednanie zmluvnej pokuty medzi stranami sporu v znení vyššie uvedenom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom, a to v neprospech spotrebiteľa - žalovanej, a teda ide o neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 OZ. Predmetné dojednanie obmedzuje žalovanú na jej právach, ktoré jej vyplývajú priamo zo zákona o elektronických komunikáciách. Nárok na zmluvnú pokutu okrem prípadu porušenia povinností na strane účastníka - žalovanej tým, že nezaplatí ceny za poskytnuté služby počas doby viazanosti, je dojednaný aj pre prípad ukončenia využívania služieb podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku ukončenia zmluvy pred uplynutím doby viazanosti, čím zo strany žalobcu dochádza k značnému zásahu do práv žalovanej, keďže uplatnenie jej zákonných práv je sankcionované zo strany žalobcu zmluvnou pokutou. V tejto veci už pri samotnom uzatváraní zmlúv je prísnejšie resp. výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda zmluvná pokuta je dojednaná výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy, čo už samo o sebe spôsobuje nerovnováhu v povinnostiach oboch účastníkov. Zmluvná pokuta uvedená v Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb vôbec nerozlišuje závažnosť porušenia tej ktorej zmluvnej povinnosti a z tohto hľadiska aj primeranosť zmluvnej pokuty k porušeniu tej ktorej zmluvnej povinnosti. Nerozlíšenie medzi porušením zmluvnej povinnosti a výškou pokuty znamená neurčitosť dohody o zmluvnej pokute. Dojednanie zmluvnej pokuty nezohľadňujúce výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku a viažuce sa iba na moment porušenia povinnosti predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprimeranej výške. Súd má zato, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času porušenia povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozba nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Dojednané zmluvné pokuty sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami a podľa § 53 ods. 5 OZ sú neplatné. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ).

Túto zmluvnú pokutu nemožno považovať ani za nárok podľa § 43 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách.

Súd súčasne poukazuje, že v obdobných právnych veciach (zmluvných pokút) už opakovane rozhodli sudy o neprijateľnosti zmluvnej pokuty v dodatkoch k zmluvám o pripojení, a to aj regresívnej zmluvnej pokute (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/137/2010, 6Co/164/2015, 6Co/118/2015, 6Co/103/2015, 21Co/99/2015, 7Co/36/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave

sp. zn. 25Co/249/2016 zo dňa 10.05.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/469/2016 zo dňa 27.09.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/199/2017 zo dňa 07.02.2018) a tunajší súd nemá dôvod sa v danej prejednávanej veci od nich odchyliť.

Súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/3/2020 zo dňa 14.05.2020, v ktorom odvolací súd uviedol: „odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že predmetná zmluvná pokuta bola vyhlásená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 6Csp/59/2018 zo dňa 28.09.2018. V danej veci je významné tiež rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 22Co/45/2018 zo dňa 17.05.2018, ktoré v bode 21 a 22 judikovalo neprijateľnosť zmluvnej pokuty aj pre paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinnosti, ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu.

Z uvedených dôvodov preto súd žalobu v časti žalobcom uplatnenej zmluvnej pokuty zamietol.

17. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 33,96%, žalovaná bola úspešná v rozsahu 66,04%, preto súd o trovách konania rozhodol v súlade § 255 CSP tak, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanej do skončenia konania žiadne trovy nevznikli, preto súd jej ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Podľa § 355 ods. 1 CSP je proti tomuto rozsudku prípustné podať odvolanie.

Podľa § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje - teda prostredníctvom Okresného súdu Humenné na Krajský súd v Prešove. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 362 ods. 2 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená v stanovenej lehote po nadobudnutí jeho právoplatnosti a vykonateľnosti, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.